

The Holy See

Usklađenost akcije i kontemplacije

Draga braćo i sestre, kao što smo vidjeli u prethodnoj katehezi, Crkva se, od samih svojih početaka, bila prisiljena suočiti s nepredviđenim situacijama, novim pitanjima i urgentnostima na koje je pokušala dati odgovor u svjetlu vjere, puštajući da je u tome vodi Duh Sveti. Danas ću se u svojem razmišljanju zadržati na jednoj drugoj od tih situacija, na jednom ozbiljnom problemu s kojima se kršćanska zajednica u Jeruzalemu morala uhvatiti u koštac i riješiti je, kako nam to opisuje sveti Luka u šestom poglavlju Djela apostolskih gdje govori o karitativnom pastoralu prema samcima i osobama koje trebaju pomoć. To pitanje nije bilo nipošto sporedno i prijetilo je da izazove podjele u Crkvi; broj se učenika, naime, povećavao, ali su se vjernici grčkog jezika počeli tužiti na one hebrejskog jezika jer se njihove udovice zapostavljalo u svakodnevnom pružanju pomoći (usp. Dj 6, 1). Suočeni s tom urgentnošću koja se ticala temeljnog aspekta u životu zajednice, to jest ljubavi prema slabima, siromašnima, nezaštićenima, kao i pravičnosti apostoli su okupili sve učenike. U tome času pastoralne hitnosti u prvi plan izbija način rasuđivanja i razmišljanja apostola. Oni se nalaze pred primarnom potrebom naviještanja Božje riječi po Gospodinovu nalogu, ali su – iako je taj zahtjev na prvom mjestu u Crkvi – ništa manje ozbiljnom smatrali dužnost pomagati udovicama, odgovoriti s ljubavlju na situacije u kojoj se nalaze braća i sestre koji su u potrebi, da bi odgovorili na Isusovu zapovijed: ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio (usp. Iv 15, 12.17). Dakle dvije stvarnosti koje se živi u Crkvi – navještaj Riječi gdje je Bog na prvome mjestu, te konkretna ljubav gdje u prvom planu pravednost – stvaraju teškoće te se mora iznaći neko rješenje, kako bi obje imale svoje mjesto, svoj nužni odnos. Rasuđivanje apostola je vrlo jasno; oni, kao što smo čuli, kažu: "Nije pravo da mi napustimo riječ Božju da bismo služili kod stolova. Da pronađite, braćo, između sebe sedam muževa na dobru glas, punih Duha i mudrosti. Njih ćemo postaviti nad ovom službom, a mi ćemo se posvetiti molitvi i posluživanju Riječi" (Dj 6, 2-4).

Tu na vidjelo izbijaju dvije stvari: prvo, postoji od toga trenutka u Crkvi služba ljubavi. Crkva ne samo da mora naviještati Riječ, nego mora također provoditi u djelo Riječ, koja je ljubav i istina. I, drugo, ti ljudi ne samo da moraju biti na dobru glas, nego moraju biti ljudi puni Duha Svetog i mudrosti, to jest ne smiju biti samo organizatori koji znaju "činiti", već moraju "činiti" u duhu vjere vođeni Božjim svjetlom, u mudrosti srca, te je stoga njihova služba – premda je poglavito praktične naravi – je ipak duhovna služba. Ljubav i pravednost nisu samo društvena djela, već su duhovna

djela ostvarena u svjetlu Duha Svetoga. Stoga možemo reći da su toj situaciji apostoli pristupili vrlo odgovorno, donijevši slijedeću odluku: izabrano je sedam muževa na dobru glas; apostoli u molitvi traže snagu Duha Svetoga a zatim polažu svoje ruke da se ovi na osobit način posvete tom posluživanju s ljubavlju. Tako se u životu Crkve, u prvim koracima koje čini, na stanovit način odražava ono što se dogodilo tijekom Isusova javnog života, u kući Marte i Marije u Betaniji. Marija je bila potpuno zaokupljena gostoprimstvom koje valja ukazati Isusu i njegovim učenicima; Marija se, naprotiv, posvećuje slušanju Gospodinove riječi (usp. Lk 10, 38-42). U oba slučaju trenuci molitve i slušanja riječi te svakodnevni rad, vršenje djela ljubavi nisu stavljeni jedno nasuprot drugom. Isusov poziv: "Marta, Marta! Brineš se i uznemiruješ za mnogo, a jedno je potrebno. Marija je uistinu izabrala bolji dio, koji joj se neće oduzeti" (Lk 10, 41-42), kao i rasuđivanje apostola: "mi ćemo se posvetiti molitvi i posluživanju Riječi" (Dj 6, 4), pokazuju, ipak, da prvo mjesto moramo dati Bogu. Ne želim sada dublje ulaziti u tu perikopu o Marti i Mariji. U svakom slučaju tu nije nipošto osuđeno zauzimanje za bližnjega, za drugoga, već se ističe da ono moro biti iznutra prožeto također duhom kontemplacije. S druge strane, sveti Augustin kaže da je u toj Marijinoj stvarnosti vizija našeg stanja u nebu; nju ne možemo nikada u cijelosti uživati ovdje na zemlji, ali malo njezina predokusa mora biti prisutna u našem djelovanju. Mora biti prisutna također kontemplacija Boga. Ne smijemo se izgubiti u čistom aktivizmu, već moramo dopustiti da naše djelovanje prožme svjetlo Božje riječi i tako se naučimo pravoj ljubavi, pravom služenju prema bližnjem, koji ne treba mnogo – treba zasigurno ono što mu je nužno – već je prije svega potrebit ljubavi našeg srca, Božjeg svjetla.

Sveti Ambrozije, komentirajući epizodu o Marti i Mariji, ovako poziva svoje vjernike a i sve nas: "Nastojmo zato i mi uvijek imati ono što nam se ne može oduzeti, posvećujući Gospodinovoj riječi brižnu a ne rastresenu pozornost: dogodi se i sjemenkama nebeske riječi da budu pozobane ako su posijane uz put. Neka i tebe, kao i Mariju, nosi želja za znanjem: to je najvažnije, najsavršenije djelo". I dodaje da ni "briga za službu ne smije odvratiti od upoznavanja s nebeskom riječi", od molitve (*Expositio Evangelii secundum Lucam*, VII, 85: PL 15, 1720). Sveci su, dakle, iskusili duboko jedinstvo između molitve i djelovanja, između potpune ljubavi prema Bogu i ljubavi prema braći. Sveti Bernard, koji je uzor sklada između kontemplacije i djelovanja, u knjizi *De consideratione*, koju je uputio papi Inocentu II. da mu pruži neka razmišljanja o njegovoj službi, insistira upravo na važnosti nutarnje sabranosti, molitve kako bi otklonio opasnost pretjerane aktivnosti, u kojoj god da se situaciji nalazio i koju god da zadaću obavljao. Sveti Bernard kaže da previše poslova, užurbanost, često na kraju otvrdnu srce i da zbog njih duh trpi (usp. II, 3). To je dragocjen podsjetnik za nas danas, koji smo naviknuti sve procjenjivati na temelju produktivnosti i djelotvornosti. Odlomak iz Djela apostolskih podsjeća nas na važnost rada, zauzetosti u svakodnevnim poslovima koje treba vršiti odgovorno i predano, ali nam također doziva u svijest našu potrebu za Bogom, njegovim vodstvom, njegovim svjetlom koji nam daju snagu i nadu. Bez molitve, koju se svakodnevno živi s vjernošću, naše djelovanje postaje isprazno, gubi duboki smisao, svodi se na puki aktivizam koji nas, na kraju, ostavlja nezadovoljnima. Ima jedan lijep zaziv iz kršćanske predaje kojeg se moli prije svakog posla, a glasi ovako: "Actiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præveni et adiuvando proseguere,

ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat, et per te coepta finiatur." - "Gospodine, preteci naša djela svojom milošću i prati ih svojom pomoći, da svaki naš posao od tebe uvijek započnemo i po tebi završimo." Svaki korak našega života, svaki rad, također Crkve, mora se činiti pred Bogom, u molitvi, u svjetlu njegove Riječi.

U prošloj sam katehezi istaknuo jednodušnu molitvu prve kršćanske zajednice pred kušnjom i kako je, upravo u molitvi, razmatranju nad Svetim pismom – u tom slučaju nad Psalmom 2 – mogla shvatiti događaje koji se događaju. Kada je molitva hranjena Božjom riječju, stvarnost se promatra novim očima, očima vjere i Gospodinovim očima, koji govori umu i srcu, daje novo svjetlo na putu u svakom trenutku i u svakoj situaciji. Mi vjerujemo u snagu Božje riječi i molitve. I teškoća koju proživljava Crkva suočena s problemom dvorenja udovica, s pitanjem ljubavi, prebrođuje se u molitvi, u Božjem svjetlu, u svjetlu Duha Svetoga. Apostoli se nisu zadovoljili samo time da potvrde izbor Stjepana i drugih ljudi postavljenih za služenje kod stolova, već – primjećuje sveti Luka – "pomolivši se, polože na njih ruke" (Dj 6, 6). Evanđelist će ponovno podsjetiti na te geste prigodom izbora Pavla i Barnabe vezano uz misije: "Onda su postili, molili, položili na njih ruke i otpustili ih" (Dj 13, 3). Ponovno potvrđuje kako je praktična služba karitasa jedna duhovna služba. Obje stvarnosti moraju ići ukorak.

Gestom polaganja ruku, apostoli podjeljuju posebnu službu sedmorici ljudi, kako bi im bila dana odgovarajuća milost. Isticanje molitve – "pomolivši se" – je važno zato jer ističe upravo duhovnu dimenziju te geste; nije jednostavno riječ o podjeljivanju službe kao što se to događa u društvenom uređenju, već je crkveni događaj u kojem si Duh Sveti uzima sedmoricu ljudi koje je izabrala Crkva, posvećujući ih u Istini koja je Isus Krist: on je tihi protagonist, prisutan u činu polaganja ruku da oni koji su izabrani budu preobraženi njegovom snagom i posvećeni da bi se mogli hvatati u koštac s pastoralnim izazovima. Isticanje molitve nas, usto, podsjeća da se samo iz prisnog odnosa s Bogom koji se njeguje svaki dan rađa odgovor na Gospodinov izbor i bivaju povjerene sve službe u Crkvi.

Draga braćo i sestre, pastoralni problem koji je nagnao apostole da izaberu i polože ruke na sedmoricu ljudi zaduženih za službu ljubavi, kako bi se oni sami mogli posvetiti molitvi i naviještanju Riječi, pokazuje također i nama da molitva i Božja riječ imaju prvo mjesto. Za pastire to je prvi i najdragocjeniji oblik služenja stadi koje im je povjereno. Ako pluća molitve i Božje riječi ne hrane dah našeg duhovnog života, prijeti nam opasnost da se ugušimo sred bezbroj svakodnevnih stvari: molitva je disanje duše i života. No ima još nešto što želim istaknuti i na što želim podsjetiti: u odnosu s Bogom, u slušanju njegove riječi, u dijalogu s njim, također kada se nalazimo u šutnji u nekoj crkvi ili svojoj sobi, ujedinjeni smo u Gospodinu s brojnom braćom i sestrama u vjeri, poput niza instrumenata koji, premda svaki zasebno, uzdižu Bogu veliku simfoniju zagovora, zahvale i hvale.

Pozdrav hrvatskim hodočasniciima:

Od srca pozdravljam i blagoslivljam sve hrvatske hodočasnike, a osobito vjernike iz župe Blažene Djevice Marije Kraljice apostola te dječji zbor „Klinci s Ribnjaka“ zajedno s gradonačelnikom grada Zagreba. Dragi prijatelji, molitvom i pjesmom hrabro svjedočite uskrsnu radost. Hvaljen Isus i Marija!

©Copyright 2012 - Libreria Editrice Vaticana

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana